

16. Положення про преміювання співробітників Національного медичного університету імені О.О. Богомольця за оприлюднення результатів наукових досліджень та внесок в розвиток науки (затверджено Вченою Радою 25.02.2021 р., протокол № 9). URL: <https://drive.google.com/file/d/1OujBEaiVOY4nr3YIE5RUB3aWQyCY2kql/view>

УДК 021.2:378.147:61-051](477)

БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Папуша Л.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Сучасний стан освіти і науки в Україні вимагає від закладів вищої освіти створення відкритого інформаційно-комунікаційного простору з метою збирання, опрацювання, трансформації та зберігання науково-освітньої інформації й завдяки програмно-технічним системам надавати користувачам доступ до навчально-методичної і наукової інформації. У мережі ЗВО медичного спрямування, зокрема в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, провідну роль центру бібліотечно-інформаційного забезпечення відіграє Бібліотека вузу. Сьогодні, з активним розвитком інформатизації суспільства та за умов використання змішаних форм здобуття освіти, перед Бібліотекою постало завдання сформуванню високий рівень інформаційної культури користувачів, особливо їхню пізнавальну активність і саморозвиток та фахові компетентності – вміння раціонально працювати з інформацією, орієнтуватися в інформаційних потоках, володіти інформаційно-комунікаційними технологіями. Такі задачі відповідають ухваленій в 2020 р. Міністерством освіти і науки України «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки», де передбачено: 1) забезпечення доступу ЗВО до електронних бібліотек, бібліометричних баз даних, баз статистичної інформації, світових патентних бібліотек та 2) оновлення матеріально-технічної та лабораторної бази, інформаційного забезпечення, бібліотечних фондів (у тому числі нового покоління) ЗВО до рівня світових стандартів [8].

З метою забезпечення інноваційних процесів у медичному закладі вищої освіти, пріоритетними напрямками роботи Бібліотеки є:

– формування інтегрованого інформаційно-освітнього середо-

- вища, покликаного забезпечити якісно новий рівень освітньо-комунікаційного процесу завдяки створенню високоякісних інформаційних ресурсів і забезпеченню доступу до них професорсько-викладацького складу та студентів;
- задоволення інформаційних потреб різних категорій користувачів НМУ імені О.О. Богомольця, у т. ч. віддалених;
  - формування інформаційної культури та етики академічної доброчесності користувачів;
  - вдосконалення традиційних і запровадження нових форм і методів діяльності, зокрема впровадження сучасних бібліотечних технологій, спрямованих на поліпшення якості обслуговування усіх категорій користувачів;
  - наповнення електронного каталогу, надання інформації з власних електронних ресурсів бібліотеки;
  - участь в організації корпоративної бібліотечно-інформаційної мережі бібліотек медичної галузі для розвитку спільних програм і послуг.

Бібліотека НМУ імені О.О. Богомольця забезпечує комунікативний простір для проведення різноманітних заходів НМУ для культурно-просвітницького діалогу. здійснює інформаційно-бібліографічний супровід досліджень науково-педагогічних працівників, студентів, магістрантів та аспірантів, надає допомогу з укладання списків літератури та ін.

На виконання поставлених завдань спрямовані усі ресурси Бібліотеки. Будучи однією із найстаріших серед вузівських бібліотек України, вона укомплектована цінними, унікальними вітчизняними та зарубіжними галузевими виданнями. Серед відомих іноземних видавництв найпоширенішими серед користувачів є ELSEVIER, OXFORD University Press, ASM PRESS, McGraw Hill Education, Cambridge University press, Woiters Kluwer та ін. Широко представлені праці вчених Університету – підручники, посібники, методичні розробки, монографії, довідники, матеріали наукових конференцій, статті з періодичних видань. Найвний також фонд дисертацій та авторефератів, захищених в НМУ імені О.О. Богомольця. Універсальний фонд Бібліотеки містить близько 700 000 примірників книг навчальної, наукової, суспільно-політичної, художньої, довідкової літератури. Для дослідження питань біографістики та історії медицини користувачі

мають змогу скористатися фондом рідкісних і цінних галузевих видань, який налічує понад 4 тис. книг (найстаріша з них датована 1823 роком опублікування), унікальних зібрань періодичних та продовжуваних видань, починаючи з кінця XIX століття.

Діяльність Бібліотеки НМУ імені О.О. Богомольця спрямована на вдосконалення автоматизованого програмного забезпечення для створення можливостей доступу до Е-каталогу через мережу Internet у режимі 24/7. Постійно здійснюється наповнення її інформаційних ресурсів необхідними навчальними виданнями, науковою літературою. Серед електронних ресурсів Бібліотеки Е-каталог (понад 50 тис. записів) [1], репозитарій (більше ніж 2 тис. документів) [6], імідж-каталог [3], методичні матеріали, довідник еквівалентностей лікарських засобів. Корисним для студентів та науковців є рубрика «Періодика» [5], де представлено періодичні видання, які отримує Бібліотека, із лінком на електронні сайти представлених журналів.

Користувачам надано відкритий доступ до більше ніж 50 повнотекстових медичних наукових баз даних усього світу – Scopus, Science Direct, Web of Science, EBSCOhost та ін. Бібліотека співпрацює з міжнародним медичним видавництвом ELSEVIER, яке у межах проекту «Research4Life» відкрило українським науковцям доступ до повнотекстових ресурсів бази даних «ScienceDirect», низки медичних ресурсів, як-от: «ClinicalKey», «Complete Anatomy», «Embase», «Osmosis» [4].

Інформування користувачів щодо нових надходжень літератури, отримання доступу до наукометричних баз даних, видавничу та виставкову діяльність Бібліотеки здійснюється через електронний сайт. Його змістове наповнення забезпечує доступ до необхідної інформації як студентам, так і науково-педагогічним працівникам вузу. Підтримуються тісні зв'язки з навчальними кафедрами Університету. З метою якісного комплектування бібліотечних фондів документами, що відповідають інтересам та навчальним програмам Університету, гаранті освітніх програм мають змогу у рубриці «Замовлення літератури» ознайомитися з новими фаховими підручниками й посібниками провідних українських видавництв з можливістю подальшого їхнього замовлення [2]. Виконується підготовка довідок щодо навчального забезпечення освітнього процесу студентів, тематичні довідки за напрямками наукових досліджень тощо.

Окремо слід також відмітити наявність на електронному сайті

рубрики «Роботи наших студентів» [7]. На даний час вона вміщує результати наукових досліджень (курсів роботи) студентів кафедри медичної психології, психосоматичної медицини та психотерапії за останні три роки. Робота щодо наповнення контенту даної рубрики триває. Таким способом молоді дослідники пропонують своє бачення вирішення медичних проблем, форми та способи лікування пацієнтів, представляють нові розробки, тим самим залучаючи до широкого діалогу фахівців медицини й науковців з усієї країни.

Зважаючи на кредитно-модульну систему навчання, що передбачає збільшення самостійної роботи студентів, діяльність співробітників Бібліотеки спрямована на задоволення запитів користувачів релевантною інформацією, формування вмінь пошуку та ефективного використання інформаційних ресурсів.

Таким чином, Бібліотека НМУ О.О. Богомольця постійно вдосконалює інформаційне забезпечення навчального та наукового процесів Університету, розширює спектр послуг, оптимізує систему бібліотечно-бібліографічного обслуговування, створює необхідні умови для максимального використання інтернет-ресурсів, спрямовує роботу на популяризацію освітніх й наукових здобутків Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Список використаної літератури:

1. Електронна бібліотека Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. URL: IPBIS64+ Електронная библиотека (librarynmu.com)
2. Замовлення літератури. URL: Замовлення літератури | Бібліотека Національного медичного університету імені О.О.Богомольця (librarynmu.com)
3. Імідж-каталог «Наукові праці вчених-медиків НМУ імені О.О. Богомольця». URL: Імідж-каталог «Наукові праці Національного медичного університету імені О.О.Богомольця» (librarynmu.com)
4. Наукові бази даних. URL: Наукові бази даних | Бібліотека Національного медичного університету імені О.О.Богомольця (librarynmu.com)
5. Періодика. URL: Періодика | Бібліотека Національного медичного університету імені О.О.Богомольця (librarynmu.com)
6. Репозитарій НМУ імені О.О. Богомольця. URL: IRBNMU - Репозитарій Національного медичного університету імені О.О.Богомольця: Головна сторінка (librarynmu.com)
7. Роботи наших студентів. URL: Роботи наших студентів | Бібліотека Національного медичного університету імені О.О.Богомольця (librarynmu.com)
8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf (mon.gov.ua).